

MAĞDUR ÇOCUKLAR , "ÇOCUK İZLEME MERKEZİ/ÇİM" VE SOSYAL HİZMET İÇİN FARKLI BİR BAKIŞ -1

SHU Nihat Tarımeri (*)

GİRİŞ

Bilindiği gibi bebekler dahil 18 yaşına kadar çocuk ve gençlere yönelik ev içi şiddet dahil tehditler, tehlikeler ve saldırılar son zamanlarda yoğun olarak yaşanmaktadır. Haberlere de yoğun bir şekilde yansımaktadır. Yataklı kurumlar dahil çocukların TCK/103 maddesi ile birlikte öngörüldüğü düzenlemeler ise 2005 yılından beri söz konusudur. Şiddeti de içeren bir eylem sonucu şiddet mağduru açısından adli dahil kamusal bir süreç ve hizmette başlamaktadır. Hizmet dahil böyle bir süreç sadece adli bir uygulama için değildir. Aynı zamanda sağlık ve sosyal hizmet ile ilgili boyutu da içermektedir. Böyle bir süreçte ise mağdur çocukların yargısal açıdan tekrar tekrar dinlenilmesi örselenmelere ve ek mağduriyetlere doğal olarak temel bir nedendir. Mağdurlar ile ilgili bir raporlamada sağlık açısından doğal olarak söz konusudur. Sağlık açısından aynı zamanda bir iyileştirme ve müdahaleler de bu kapsamdadır.. Bu durum gene mağdur çocuk açısından sosyal hizmetlere yönelik kamusal bir uygulamayı da içermektedir. Bir yükümlülüktür.

Fakat tıp açısından disiplinlerarası ilişkiler ve de yaşanan eksikliklerde uygulamaya yansımaktadır. Güvenlik, eğitim, adli ve sosyal hizmet açısından söz konusu olan kurumlar arası işbirliği konusunda da önemli bir eksiklikler ek sorunlara nedendir. Bu eksiklere dayalı bu sorunlar mağdur çocuklar açısında diğer ek örselenmeler ve mağduriyetlere diğer bir nedendir.

Bu nedenlerden dolayı 2010'larda Çocuk İzleme Merkezi gibi bir uygulama bir pilot çalışma olarak Sağlık Bakanlığınca başlatılmıştır. Bilindiği gibi ABD Iowa'da söz konusu olan bir Çocuk Koruma Programının uyarlanması ve de Başbakanlık genelgesiyle bir kurumsal yapıya dönüşmüştür. Halen yasal bir düzenleme olmamasına rağmen genelge ile yürütülen bu aynalı oda ve gözlem odası gibi bir fiziksel ortam öngörülmüştür. Çocuk mağdurunun savcı ve adli görüşmeci tarafından ifade alınması / sorgulanması ise bu uygulama da halen mümkün kılınmaktadır. Bu yöndeki hizmete yönelik savcının dışında hekimler, psikologlar, sosyal hizmet uzmanı / sosyal çalışmacı ve hemşirelere yönelik adli görüşmeci gibi bir görev öne çıkmıştır. Sertifikalı bir eğitim programı da bu arada söz konusudur. Anatomi dahil verilen yanıtı doğrultmayı da içeren bu eğitim programı ile de bu mesleklerin dışında ek bir yükletilme ve yetkinlikte öne çıkmaktadır. Savcı tarafından ve birlikte dikte edilmesi ile bir ifade tutanağının düzenlendiği böyle bir uygulama kısaca söz konusu olmaktadır.

Sağlık açısından ve bir sosyal iyileştirme için yer alınması gereken bir sosyal hizmet uzmanları / sosyal çalışmacılara yönelik görüldüğü gibi ek bir görev yükletilmiştir. Böyle bir ek yükletilme sosyal hizmet bilim ve meslek açıdan vede mağdur çocuğa yönelik taraf ve

savunuculuk boyutunun ayrıca bir uygunluk aranmasına da neden olmaktadır. Özellikle Adalet Bakanlığınca Mağdur Hakları ile ilgili bir taslakta söz konusudur. ÇİM ile ilgili olarak bazı düzenlemelere de yer verilmektedir. Sosyal hizmet uzmanları/sosyal çalışmacılar açısından yeni düzenlemeler ve görevde bu taslağa yansıtılmaktadır. Özellikle bu taslak ve ÇİM gibi bu özgün uygulamanın sosyal hizmet bilim ve teknik açısından bir tartışılmayı ve değerlendirilmeyi de gerektirmektedir.

Bu çalışma; yaşanan mağdur çocuklara vade bu yönde yer alan sosyal hizmet uzmanları / sosyal çalışmacılara ve de bu alanda yer alan diğer ilgililer içindir. Bir yöntem olarak "tespit" ise önceliktir.

Ayrıca sosyal çalışmacıların yasal düzenlemelerde genelde yer verilmesi ve 1982 yılından önce 'sosyal hizmet uzman'larına da ayrıca yer verilmesi nedeni ile ikisi de bu çalışmada zaman zaman birlikte ele alınmaktadır. Bu yönde oluşan tartışmadan da ayrıca kaçınılmıştır.

Üç bölümü içeren bu çalışmanın birincisi bir duruma / tespite yöneliktir. Sağlık kapsamında ÇİM de yer alan sosyal iyileştirme ve sosyal hizmet boyutu ele alınmak istenmiştir. İkinci çalışmada ise sosyal hizmet uzmanı/sosyal çalışmacı ile ilgili mesleki boyut ile TBMM de yer alan 442 sayılı bir rapor vade ÇİM uygulaması ele alınmıştır. Bu bağlamda Iowa'dan uyarlanan uygulamada ayrıca bir tespit olarak ele alınmak istenmektedir. Üçüncü bölümde ise ÇİM ile ilgili olarak hukuksallığı da içeren bir uygunluk ayrıca ele alınmak istenmektedir. Mağdur hakları ile ilgili son düzenlemelerde bu bölümde önerilerle birlikte ayrıca değerlendirmek istenmektedir. Ayrıca tespitler ve bazı yorumlar dışında bir yorumlama bir yöntem olarak da sınırlı tutulmuştur.

BÖLÜM I

DURUM

Mağdur çocuk ve tanık

1. Son yıllarda aile, yakın çevresi, okul ve sokakta BEBEKLER dahil çocukların cinsel istismarı/saldırı/tehdit nedeniyle mağdur çocuklar yoğun bir şekilde gündeme gelmektedir. Bu yöndeki mağdur 0-18 yaştaki BEBEK ve çocukların kamusal açıdan hukuksal, tıp, ruhsal/kişisel ve sosyal koruma açısından kamusal bir hizmette verilmesi gerekmektedir. Fiziksel, ruhsal dahil bir tehdit / saldırı sonucu bir cinsel istismara uğramış olan 18 yaşına kadar çocuk adli bir süreç açısından ele alınmakta olup hem bir mağdurdur hem tanıktır hem şikayetçidir/davacıdır aynı zamanda katılındır. Dolayısı ile taraftır. Bu sorun özellikle Çocuk Hakları Sözleşmesi ; Avrupa İnsan Hakları, Avrupa Sosyal Şartı, Lanzatore ve CEDAW gibi sözleşmeler dahil ev içi şiddet bağlamında en son düzenlenmiş olan İstanbul Sözleşmesi gibi yükümlülükler de hukuksal ve teknik açıdan ele almayı zorlu kılmaktadır. Özellikle hukuksal açıdan hemde adalet, sağlık ve sosyal hizmet ile ilgili yapısal sorunlar nedeni ile özellikle mağdur çocukların ve de "tanık" olma konumu ek sorunlara neden olduğu da bilinen bir gerçektir. Özellikle bebeklerin tıp açısından teşhis ve ihbar yükümlülüğü konusunda bazı eksiklikler söz konusu olduğu gibi kolluk (polis/jandarma) ile başlayan

sonra doktor daha sonra da savcı ile yüz yüze görüşmelerin tekrar tekrar yapılması ek yeni mağduriyetlere de neden olmaktadır. Bu nedenler ile bilindiği gibi 2010 yılında ABD den uyarlanan bir pilot çalışma başlatılmıştır. 2012 yılında bir Başbakanlık genelgesi ile de "Çocuk İzleme Merkezi" (ÇİM) şeklinde bir uygulamada söz konusudur. (1) Sağlık ve Adalet Bakanlığının işbirliğince de yaşanan bu sorunların giderilmesi için bir uygulama da öngörülmüştür. (2) Adalet hizmeti ve bebek dahil 18 yaşına kadar bu çocukların özelliği açısından bir yetkinlik ve ehliyeteye dayalı bir eksikliğin giderilmesine yönelik aynalı oda sistemi ile "Adli Görüşmeci" gibi bir görev ve yetki öne çıkarılmıştır. "Soruşturma" sürecinde yer alan mağdur bebek ve çocuk ile ilgili kısaca "ifade" almak/**SORGULAMAK/ARACILIK** için eğitim programını (3) da içeren bir uygulama Sağlık Bakanlığına ait hastanelerde/kuruluşlarda da yapılandırılmıştır. Gene İçişleri, Aile ve Sosyal Politiklar Bakanlığı, Diyanet Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Adli Tıp Kurumu gibi kurumlar içinde bir koordinasyon kurulundan da bahsedilmektedir.

2. İnternet ortamında Barolar dahil bu konuda yayınlanan bazı bilgiler de yansımaktadır.(4) Ayrıca maddi ve sosyal çeşitli yoksunluk, sosyal koruma ve eğitim ile ilgili kurumsal eksiklikler nedeniyle çocukların yurt/pansiyon gibi yatılı bir barınma/beslenme ihtiyacına yönelik kurumlarda da söz konusu olup zaman zaman çocukların cinsel istismara uğradıkları da bilinen diğer bir gerçektir. Mart 2016 da Karaman da 9-10 yaşındaki çocuklara yönelik bir cinsel istismarın gündeme gelmesi nedeni ile TBMM de bir araştırma komisyonu kurulmuştur.Sıra sayısı 442 olan "*Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU RAPORU*" (5) 3 Kasım 2016 da yayınlanmıştır.Yaşanılan sorunlar, yasal ve uygulamaların tespit, değerlendirme ve önerileri Parlamento açısından bu rapora da yansıtılmıştır. ÇİM merkezi gibi bir uygulama da bu raporun 224-234 sayfaları arasında ayrıca yer almaktadır.

3. Bu rapor dahil diğer bazı bilgiler bağlamında ve kısaca 27 il de böyle bir merkez halen de yürütülmektedir. Mağdur bebek ve çocuğun özellikle fiziksel, mental/ruhsal/kişisel ve davranış dahil sosyal açıdan hem tıp hemde adli süreç açısından bir birlikteliği ve yaşanan sorunların engellendiği de halen iddia edilmektedir. Böyle bir yapılanma ile sağlık hizmeti karşılanırken hukuksal açıdan da sağlık çalışanlar için bir ihbar yükümlüğünün yerine getirilmesi istenmektedir. Özellikle de bir bebeğin 0-3 yaşındaki özelliği bağlamında tıp bilim ve uygulamaları açısından çocuk, adli ve psikiyatri disiplinleri ile birlikte çocuk gelişimci, psikolog, hemşire ve sosyal hizmet uzmanları/sosyal çalışmacıların da bir birlikteliği böylece öne çıkmaktadır. Bir ekip ve disiplinlerarası bir ilişkiden de bahsedilmektedir. Adli bir süreç ile hem mağdur hemde "tanık" tarafından verilecek bir bilgilendirme/ifade almak/sorgulamak için soruşturma süreci kapsamında Cumhuriyet savcılığın bir gözetim ve müdahalesi sonucu suçlama konusunu içeren bir bilgi/delil niteliği de bu açıdan ayrıca kazandırılmaktadır. Cum. Savcı için bir aracılık söz konusudur. Diğer bir taraf olan avukat vekili/müdafii gibi bu yönde bir görev ve sorumluluğun yanı sıra idari sorumluluk açısından ASPB nin de bir taraf olma boyutu ile oluşan bir birliktelik bu süreçte yer almak istenmektedir. Cum. savcısı ve diğer taraflarında gözlem odasına katıldığı, gözlemlendiği ve de CD şeklindeki görüntülü bir kayıt / raporlama da böylece ayrı bir özellik öngörülmektedir. Adli görüşmeci dahil imzaları ile birlikte düzenlenen "ifade tutanağı" gibi bir bilgi/ delil niteliği ve özelliği de "tanık" açısından birlikte kazandırılmak görüldüğü gibi söz konusudur. (6) Mağdur çocuk, aynı zamanda tanıktır, şikayetcidir./davacıdır aynı zamanda bir sorumlulukta yüklenilmektedir. Aynı zamanda fail ile tanık mağdur/tanık ile yüz yüze görüşmeside engellenmek istenmektedir.

4. Hem adli hemde sağlık açısından böyle bir birliktelik ile de bebek dahil mağdur/tanık ocuk açısından fiziksel ve ruhsal dahil bir tetkik, muayene ve müdahaleler dahil tıp açısından fiziksel bir iyileştirme birlikte ele alınmaktadır. Ruhsal /mental bağlamda ise aynı yöntem ve yaşa uygun olarak kişisel bir iyileştirme "sağlık" tanımı açısından ele almayı birlikte gerektirmektedir. Gene bebek dahil mağdur çocuğun ailesi dahil tüm sosyal koşullara yönelik davranış dahil bir sosyal iyileştirme de bu kapsamdadır. nlem, bilgilendirme, gelecek beklentisi ve bu yönde bir süreç yönetimi dahil bir tetkik/inceleme, değerlendirilme ve müdahaleleri de kamusal açıdan öngörmek sosyal iyileştirme açısından bir önceliktir. Dünya Sağlık rgt (WHO) tarafınca yapılmış olan "sağlık" tanımı ile de ilgili bir uygunluğun aranması bu açıdan öncelik kazandırmaktadır. Bu iyileştirmeden birisi de temel bir eksikliktir. Kusur dahil önemli de bir nedendir. Sağlık hizmetinin niteliğini de belirleyen bu zorunlu birliktelik, uyum/saygı içinde aynı zamanda bilim ve teknik açıdan ayrı ayrı bir değerlendirmeyi gerektirmektedir. Hastalık yerine "hasta"nın ve dolayısı ile ocuk dahil bir birey/kişinin / yurttaşın artık bir özne olduğu ve bir ekip ve disiplinlerarası ilişki yatkınlığı bu yönde bir beceriyi de gerektirmektedir. Tercih ve eksiklikler mazeret olmayıp bir mağduriyet durumunda kamusal açıdan bir tanziminde giderilmesi gerektirmektedir. Başbakanlıkça söz konusu olan bu genelge bağlamında Sağlık Bakanlığınca sağlık tanımına uygun bir i düzenlemeler sonucu "adli görüşmeci" gibi görev ve nvan oluşturulurken aynı zaman bir eğitim programı da bu şekilde görüldüğü gibi söz konusudur. Ekip ve risk dahil bir süreç yönetimi yerine bazı benzer yetkilerinde bir birlikteliği ne çıkmaktadır. Mağdur ocuk yerine artık bir "tanık" konumu bağlamında feda alma ve sorgulamanın özne olduğu diğer bir durumda ortaya çıkmaktadır.

"ocukla Adli Görüşmeci Sertifikalı Eğitim Proğramı"

5. Hem adli hemde sağlık açısından hala bir yasal düzenleme olmamasına rağmen Sağlık Bakanlığı kapsamında düzenlenen ve uygulanan "ocukla Adli Görüşmeci Sertifikalı Eğitim Proğramı" ile bu uygulama kısmen olsa da yansımaktadır (3). Uygulamaya yönelik bazı tanımlara da yer verilmektedir. "**ocukla Adli Görüşme**" nin; *yaşanan olayla ilgili bilgi alınmasına, suçun tespiti veya aydınlatılmasına yönelik olarak, kötü muamelenin her türü ile karşılaşan, karşılaştığından kuşkulanılan ya da kötü muameleye tanıklık eden çocuğun dinlenmesi ve alınan bilgilerin kayda alınarak tutanağa geçirilmesi, rapor düzenlenmesi şeklinde..* Dolayısı ile psikopataloji; çocuğa yönelik kötü muamele/çocuğu tanımak; psikodrama; yasal düzenlemeler; ÇİM; adli görüşme ve adli rapor düzenleme; güven oluşturma ve rahatlama; yaşam öyküsünü anlama; anatomi belirleme; dokunma türlerinin sorgulanması; örselenme öyküsü gibi teorik ve uygulamaya yönelik bu eğitim programı ile bir mağdur ocuk ve tanığa yönelik bir ölçtü ve notlamada dahil bir değerlendirmeyi de içeren bir süreç söz konusudur. Pediatrik alanında ötesinde sağlık açısından söz konusu olan bir ihbar yükümlülüğü vede soruşturma sürecine katılması da mümkün olabilmektedir. Kendi alana yönelik bir uzmanlığın ötesinde mağdur tanığa yönelik bir yetki ve görev de öne çıkabilmektedir. Bu açıktan ek bir tanıklığa neden olunmaktadır. Böylece bağımsız/tarafsız olma ile ilgili adli tıp dahil bir özelliğinin ve uygulamanın dışına da çıkılmakta olup idari bir i düzenleme bu açıdan yeterli ve uygun görülmektedir.

6. "**ocukla Adli Görüşmeci**" ise; *ocukla adli görüşme yapan, görüşme sırasında aldığı bilgileri çocuğun gelişimini, psikolojik özelliklerini ve yaşadığı travmanın çocuktaki etkilerini dikkate alarak değerlendirine ve çocuğun bu süreçte örselenmesini mümkün olan en st düzeyde önleyebilme becerisine sahip kişiyi ifade etmektedir.* Bu tanımlama ve görev ile mağdur çocuğun/tanığın kişisel özelliği ve etkileri psikolojik açıdan ele alması önceliktir. Adli ve hukuksal bir süreçte böylece ne çıkmaktadır. Sağlık ve özellikle

kişisel/ruhsal/mental iyileştirmeye dayalı olarak mesleksel açıdan yapılacak görüşme ve uygulamaların ötesinde ek bir özen ve de liyakat bu eğitim programı ile de aranmaktadır. Küçük çocuk, çocuk, ergen vede engelli gibi mağdur/tanık için bir gruplaşmaya yönelik bir eğitimde bu arada öngörülmektedir. Mesleksel görev ve sorumluluğun ötesinde anatomi dahil fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan bir sorgulamaya yönelik benzerleştirme de ön plana çıkmaktadır. Bu program sonunda ise bir değerlendirme formu da yer almaktadır. Bu eğitim programında yer alan tablolar arasında ise özellikle "*Güven Oluşturma ve Çocuğu Rahatlama*" gibi bir bölümde yer almaktadır. "*Güven Oluşturma ve Çocuğu Adli görüşme öncesinde çocuğu rahatlatır ; Rahatlatma Çocukta güven duygusunun oluşmasını sağlar. Adli görüşmenin ne olduğu ile ilgili çocuğun yaşına uygun bilgi verir. Çocuğun gerçek ve gerçek olmayan ayrımını yapıp yapamadığını değerlendirir.*" -Tablo/2;3;4; dahil bir hedefte öngörülmektedir. Bu hedefi belirlemeye yönelik ise "*Çocukla Adli Görüşme Değerlendirme Formu*" gibi bir form ile bilgi ve delil kaynağı özelliği de kazandırılmaktadır. Görüşme süreci ve davranışı belirlemeye yönelik değerlendirmeler ve bir not vermede söz konudur. İlk bölümde ise "*Güven Oluşturma ve Çocuğu Rahatlama*" yer almakta olup bunların arasında "*Gerçek-yalan ayrımını yapıp yapamadığını ölçtü*" şeklinde bir ölçek , değerlendirme ve notlamaya yönelik bir eğitim programı da söz konusudur.

7. Bebek dahil fail açısından da suçlamaya yönelik somut bilgiler ile özellikle tıp dahil mesleksel bir özellik aranmayıp sadece "adli görüşmeci" şeklinde bir genelleme ve benzerleşme ile mağdur/tanık için bir ifade almaya/sorgulama öne çıkarmaktadır. Bir mağdur/ tanığa yönelik böyle bir işlev için söz konusu olan **Çocuk izlem Merkezi (ÇİM)** de; *cinsel istismar şüphesi olan çocuğun beyanının alınması, muayenesinin yapılması, aile görüşmesinin yapılması ve raporların hazırlanması için gereken tüm personel ve ekipman bulunduğu, işlemlerin her aşamada çocuğun yüksek yararı gözetilerek yürütüldüğü merkez* olarak tanımlanmıştır. Dolayısı ile cinsel istismardan dolayı mağdur/tanık çocuk ile ilgili bir bilgi/ifade alma /sorgulama ve raporlama adli süreç için bir yarar böylece yansıtılmak istenmektedir.Çocuğun yarar ve esenliği açısından uzmanlığın ötesinde bir taraf olma yükümlülüğü ile uzmanlık açısından bir tanıklık gibi işlevde birlikte ele alınmak istenmektedir. Bu fiziksel, kişisel ve sosyal iyileştirme hali ve adli süreç kapsamında idari yapılanma açısından bir birlikteliği öne çıkarırken görüldüğü gibi anatomi dahil davranışları da içeren ve mesleksel açılardan da ek bir benzerlik bu programda böylece yeterli kılınmaktadır.

8. Bu yönde Sağlık Bakanlığınca hazırlanmış olan bu eğitim programına katılanlar ve nitelikler ise sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan **hekim, çocuk gelişimcisi, psikolog, sosyal çalışmacı ile çocuk gelişimi, psikoloji, psikolojik danışmanlık ve rehberlik veya sosyal hizmet alanlarında yüksek lisans yapmış hemşirelerinin** kabul edilmesi ile öngörülmüştür.. Eğitim programına müracaat eden katılımcıların adli sicil ve arşiv kaydı dikkate de alınırken sadece genelgeye dayalı bir uygulama idare tarafından da mümkün ve uygun kılınmıştır.32 iş günü ve 40 saati teori, 216 sı uygulamalı olmak üzere toplam 256 saati de içeren bir sertifika programı sonucun da bir raporlamada böylece öne çıkmaktadır . Adli açıdan 18 yaşına kadar çocuk ve ergen mağdur/tanık'a yönelik verilen bilgileri doğrulatma/ sorgulama sonucu bir ifade tutanağının soruşturma bağlamında savcılıkça düzenlenmesi için bir görev ve niteliği de içeren bir birliktelik görüldüğü gibi öne çıkabilmektedir.Tıp bilimi açısından tıp eğitimi bu görev içinde yeterli görülmektedir.Çocuk dahil ek bir uzmanlık ise aranmamaktadır. Adli tıpa paralel bir yapının yanı sıra tıp ve psikoloji bilimi bağlamında fiziksel ve ruhsal /kişisel iyileştirme öne çıkarken davranışı da içeren bir sosyal iyileştirme ve koruma açısından sosyal hizmet konusunda eğitim almış sosyal çalışmacılar/sosyal hizmet uzmanları vede hemşire mesleğine ek bir eğitim almış

kişilerce ek bir ortak benzerleşme ve yetki sonucu bu sorun/lar böylece giderilmek istenmektedir. Bilim ve disiplinler arası bir uyum ve işbirliği yerine özne olan tanık ve bu yönde ifade almak , doğrulamak için benzer bir yetkinlikte böylece öne çıkmak istenmektedir.

9. Diğer taraftan tanık veya fail açısından CMK dahil adil bir yargılama boyutu gibi başta usul olmak üzere hukuksal vede diğer bilimler açısından bir uygunluğun da aranması gerekmektedir. Bir Devletin niteliğini belirleyen başta hukuk olmak üzere gene bir Devletin niteliği belirleyen Sosyal Devlet bağlamında sosyal hizmet bilim ve uygulanması açısından da ek bazı sorunlara neden olduğu da görülmektedir. Özellikle eğitim programı, benzer yetki ve görevler ile sadece Başbakanlık genelgesi ile mağdur/tanık çocuk için ifade almaya yönelik böyle bir uygulama sonucu ortaya çıkan bu durum(lar) sadece 18 yaşına kadar olan mağdur çocuklar/gençler ile ilgili de değildir. Böyle bir adli süreçte yer alan 18 yaşında kadar olan suça sürüklenen çocuklar ile de ilgilidir. Bu her iki durum ve boyutun birlikte ve ayrı ayrı ele alması ve sosyal koruma bağlamında sosyal hizmet/çalışma dahil hukuk açısından da bir uygunluğun aranması ayrı bir önceliği de kazandırmaktadır. Bu nedenlerden dolayı bu çalışma; ortaya çıkan bu sorunu / durumu sosyal hizmet/çalışma açıdan ele almaya yöneliktir. Sadece hukuksal değil sağlık ve sosyal hizmet/çalışma uygulamasına yönelik ortaya çıkan bu sorunların vede çocuğun yarar ve esenliğini engelleyen hukuka aykırılıkların giderilmesi de bu açıdan ayrıca hedeflemektedir.

10. Özellikle sosyal hizmet/çalışma açısından söz konusu olan "taraf" olma ve savunuculuk boyutu bu açıdan ayrı bir önceliktir. Bilindiği gibi 1960 lar da Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı altında sosyal hizmetler eğitimi mesleksel bir eğitim olarak başlamıştır. Anglosakson yaklaşımına dayalı bu eğitim 1982 den sonra YÖK yapılanması bağlamında akademik ve mesleksel bir eğitime dönüşmüştür. Bu sürece kadar uygulama ve yapılanma dahil sömester sayısı gibi özelliklerde gözetilerek "Sosyal Hizmet Uzmanlığı" yasal bir mesleksel olarak öne çıkmıştır. Kıta Avrupa'sındaki sosyal hizmet/çalışma bağlamında sistem ve uygulama farklılığı kavramsal bir kargaşaya da bu arada ayrı bir nedendir. Sosyal Hizmetlerin 2828 sayılı Kanunda yer alan tanımı hala geçerlidir. Fakat, halen sosyal çalışma dahil yasal karşılığı olmamasına rağmen Sosyal Çalışmacı gibi mesleksel bir adlandırma farklılığı da söz konusudur. Örneğin Almanya da "sosyal pedagoji-eğitim/sozial paedagogik" ile "sozialpaedagoge/ sosyal eğitmen" gibi bir meslek ile "Sosyal çalışma/Sozial arbeit" ve mesleksel olarak "sozialarbeiter/sosyal çalışmacı" şeklinde mesleksel bir farklılık tarihsel, mezhepsel vede öğretici açısından söz konusudur. Bu iki kelimenin birlikteliği mesleksel ve bir disiplini öne çıkmaktadır. Bu iki kelimenin ayrı olması ise bilimi adlandırmak içindir. Sosyal Hizmet/Çalışma gibi aynı alana yönelik ve aynı benzer eğitime rağmen böyle bir adlandırma dahil meslek açısından bu ayırım son zamanlarda akademik açıdan da sona ermiştir. "Sosyal Çalışma/Sozial Arbeit" tek başlık altında toplanmıştır. Ancak uygulama açısından iki disiplin olarak birlikte toplanmaktadır.

11. Türkiye de özellikle kavramsal ve sistemsal açıdan oluşan ve oluşturulmak istenenin dışında geçerli olan bu benzer sorunlar nedeni ile bu çalışmada sosyal hizmet ve sosyal çalışma zaman zaman birlikte ele alınacaktır. Bu uygulama bu açıdan özellikle açıklanmış ve yansımıştır. Dolayısı ile yapısal ve kavramsal dahil bilim açısından bazı sorunların Türkiye de kronik hale dönüşmesine de aslında temel bir nedendir. Buna hukukta dahildir. Bazı bilgiler konusunda söz konusu olan yanlışlıklar ve bilinen dirençler nedeniyle de yaşanan bu yoğun sorunun aynı zamanda tarihe not olarak düşmesi ve tespit edilmesi de ayrı bir mesleksel görev ve sorumluluk içindir. Ayrıca bilindiği gibi Adalet Bakanlığınca henüz bir yasal düzenleme olmamasına rağmen Mağdur Hakları Daire Başkanlığı gibi bir yapıda

gençlerin "tanık" konumu bağlamında ifadelerinin bu şekilde alınması ve dava açma dahil bu yönde bir kalite ise aynı zamanda adil bir yargılama için geçerlidir. Hukuk ile ilgili taraf ve savunma boyutu bu geçerliliği daha da arttırmaktadır. Diğer taraftan suça sürüklenen çocuk kapsamında yer alan çocuklar/gençler dahil "fail" içinde bir uygunluk ve kalitenin aranması hukuksal açıdan da ayrıca gerekmektedir. Adalet hizmeti ve adil bir yargılama her iki açıdan da bu açıdan öne çıkmaktadır. Aynı zamanda bir savcının/yargıcın tanık/mağdur bir çocuk ile görüşme konusunda ki yetkinlik ile ilgili bir eksiklik ve giderilmesinin temel bir amaca dönüşmesi her iki açıdan da birlikte ele almayı gerektirmektedir. Tanık ve "ifade tutanağı" gibi bir hukuksal bir bilgi/belge ve işlevleştirildiği için bilirkişiliğe dayalı bir uzmanlığın aranmadığı ise diğer bir gerçektir. Bu arada, adli görüşmeci olarak "ifade" alma konusunda yer alan sosyal çalışmacı/sosyal hizmet uzmanı mağdur ile kurulan yüzyüze /doğrudan ilişki, oluşturulan bir güven ve rahatlama ile de sosyal iyileştirme ve sağlık kapsamının da yer almaktadır. Çocuğun yarar ve esenliğinin koruyup kollanma dahil TARAF olma ve de savunuculuk boyutunu da birlikte içeren bir sosyal iyileştirme bir öncelik olup sosyal hizmet konusunda yöntemler dahil mülakat/görüşme, psikoloji, gibi kendi mesleği alanında sahip olduğu beceri/yetkinlik konusunda ki mesleksi bir yetki, görev ve rolün dışında ek bir sorgulama ve raporlama görevi etik bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Böyle adli bir süreç içinde ek bir işlev/araç bu bilgiler ile de ayrıca görüldüğü gibi yansımaktadır.

"Güven" boyutu

14. Böyle bir işlev ve rolde yer alan diğer sosyal hizmet uzmanı ise *"Çocuğa bu görüşmelerin kayıt altına alındığı bilgisini mutlaka veriyoruz. Çünkü bunu bilmek, Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre onun hakkı. İfadesini alırken resimler kullanıyoruz, anatomik olarak işaretlerin olduğu resimler gösteriyoruz. Ailenin olmaması çocukları rahatlatıyor çünkü bazen aileye söyleyemediği konuları anlatıyor"* diyor. Dolayısı ile mağdur/tanık çocuklar ile ilgili olarak bir güven, rahatlama ve bilgilendirme görüldüğü gibi ön plandadır. Eğitimler ve hedefte bu yöndedir. Bazı gerekli bilgiler verildikten sonra ise tanık/mağdur/davacı konumundaki çocuk için ifade almaya yönelik aracılık ile ilgili yeni bir görev/rol de bu arada başlamaktadır. Özellikle mülakat/görüşme konusunda sahip olunan mesleksi bir beceri ile de savcılık açısından gerekli olan bir bilgiye ulaşılması, iletişim aracı ile de uyarılması/müdahale edilmesi de temel bir amaca ve aracılığa dönüşmektedir. Görüldüğü gibi gözlem odası ve aynalı oda ve iletişim sistemi de bunun içindir. Kişisel/mental/ruhsal iyileştirme bağlamında söz konusu olan "psikolog" gibi bir mesleğinin dışında ek benzer bir yetkinlik ve rol de bu arada öne çıkabilmektedir. Bakımı da ve fiziksel iyileştirmeyi hedefleyen bir çocuk doktoru dahil diğer tıp eğitim alanları veya hemşire açısından da benzer bir yetki ve rolde söz konusudur. Eğitim programı ele alındığında ise *"Güven Oluşturma ve Çocuğu Rahatlama"* ya yönelik bir öncelik alması ve bu hedeflerin arasında *"Gerçek-yalan ayrımını yapıp yapamadığını ölçtü"* şeklinde bir ölçek, bir değerlendirme ve notlamanın da öne çıkarılmış olması en azından bir bilgi kaynağı özelliğinin ötesinde başka bir işleve dönüşmektedir. Mesleksi rol ve işlevinde ötesine taşınmaktadır. Yalan makinasına benzer bir yetkinlik ve rol; bu 256 saatlik veya 32 işgünlük bir eğitim sonucunda ulaşıldığı da böylece görülmektedir. Artık bir görüşmenin/aracılığın ötesinde çocuk için bir ikna ve inkar arasında bir ilişki vede araca dönüşmektedir.

Aracılık işlevi

15. Bu arada savunuculuk, taraf olma boyutu vede sosyal iyileştirmeye yönelik mesleksi bir rol ve yetkinlikte aynı zamanda sınırlanmıştır. Aslında yok sayılmaktadır. Bilgiye ulaşma, sahip olma vede anlama konusunda yapılan görüşme bir becerinin artık ötesindedir. Savcılık

ve "tanık" bağlamında soruşturma açısından bir delil niteliği dahil bir özelliğin ve özgünlüğün de artık yeni bir kaynağı olabilmektedir. Savcının ve ceza muhakemesinin amacı maddi gerçeğin ve/veya bir yalanın meydana çıkarılmasına yöneliktir. Yasal düzenleme ve içtihatlar mağdur/tanık çocuğunda önündedir. Aynı zamanda susma hakkı; yalan söyleme hakkı veya kısaca gerçeği söyleme sorumluluğu hem fail için hemde tanık için geçerli olup bu sorumlulukta savcılığa aittir. Tanık açısından bir bilgiyi doğrulama/sorgulama dahil bu ihtiyacın giderilmesi için böyle bir uygulamada iletişim sistemi, teyit edilmesi vede kayıt edip tutanağa dönüşmesi artık bu "araç" için ayrı bir önceliktir.. Bu aracılık ve sağlık boyutu ise artık ikincil bir duruma da düşmektedir. Özellikle eğitim programı ve adli görüşmecinin savcılığa sunduğu raporda yer alan görüşmenin tutarlılığı ile ilgili ibareler ele alındığında "Adli görüşmeci" ve bu öncelik ele alındığında sosyal hizmet/çalışma açısından mesleksel bir nitelikte rahatlıkla ortadan kalkabilmektedir. Taraf, savunuculuk boyutu, işlev ve rolde buna dahildir. İdari bir görev ile tanık/mağdur çocuk için kendine özgü yeni bir boyutta kazandırılmaktadır.. Genelde yeminli olmasına rağmen zabıt katiplerine savcıların dikte edildiği gibi benzer bir memurlaşma bu uygulama içinde geçerli kılınmaktadır. Bu durum "hekim"ler dahil diğer meslekler içinde geçerlidir. Tıp eğitimi açısından mesleksel ve etik açıdan ek bir tartışma da ayrıca ortaya çıkabilmektedir. Fakat; Başbakanlık genelgesi ve idari açıdan yönergeler ile oluşan böyle bir yetki ve görev böylece öne çıkarken hukuksal ve mesleksel açıdan öngörülen çocuğun yarar ve esenliği ise artık ikincil bir amaçtır. Benimsemeyi de içeren böyle bir durum mesleksel açıdan ek bir uzaklaşmayı bu arada mümkün kılabilir.

16.Kamusal bir hizmet ve bir bilim olan sosyal hizmet/çalışma konusunda bilindiği gibi psikoloji,sosyoloji gibi temel bilgilerinin yanı sıra kişi dahil bir sorunu anlayabilmek bu görev ve rol açısından önemlidir. Bu yönde alınan bir bilgi ile benzer başka bir mesleğin yeri alınamaz. Disiplinler arası ilişki bağlamında ancak katkı ve işbirliğini gerektirir. Görev ve roller de açık olmalıdır. Buna bağlı olarak akademik ve mesleksel açıdan başka bir eğitim almış olanlar sosyal hizmet açısından benzer mesleksel bir yetkiyi de başkasına devir edemez. Görev, rol ve sorumluluk içinde bir uygunluk ise ancak bilim ve teknik ile mümkündür. Kısaca veteriner olmayınca tıp doktoru gibi benzer mesleksel bir görev ve yetki ol(a)maz. Olursa; hem bir keyfiliktir; hem ayıptır, hemde hukuka bilime aykırılığı görmezden gelmektir. Sorun ve ihtiyaçlar; bu yöndeki talepler, ilgi ve tercih böyle bir durumda yetmez. Hukuk, bunun için ve bu nedenden vardır. Bu nedenden dolayı, hukuk dahil diğer disiplinler/bilimler açısından ek bir saygıyı da gerektirir. Bu durum hizmet alan açısından da ayrı bir nitelik ve özelliği zorunlu kılmaktadır. Mesleksel bir görev/rol açısından gereken bir görüşme konusunda ise bir beceri sadece bir bilgi kaynağı değildir. Anlamayı da ve kamusal açıdan gereken müdahale dahil bir yetkiyi kullanmak içindir. Kayıt ise kendi mesleksel uygulanması amacıyla bir araçtır. İrade ve paylaşmayı da devir ederek bir sınırlama/ortadan kaldırma bu açıdan ayrı önemdedir. Mesleksel sorumluluk dahil oluşabilecek bir değerlendirme ve yetkinlik için bu araçlar ayrı bir önceliktir. Uygulamalı bir bilim ve eğitim bağlamında mesleksel bir donanıma sahip olmak mesleksel bir yetkinlik içinde zaten bir geçerliliklerdir. Ek donanım bilgi, beceri ve yetkinliği daha zengin kılar. Benzer bir yetkiyi ise başka bir yetkiye devir edemez. Davranışı da içeren bir sosyal iyileştirme bağlamında söz konusu olan kayıt/bilgi/raporlama ve müdahaleler için de kullanılan bir araç, görev ve rollerini de devir edemez. Paylaşamaz. Bu devir ve paylaşım tıp ve psikoloji gibi diğer bilim ve uygulamalar içinde geçerlidir. Ötesi ise artık başka bir özgünlüktür.

İfade alma /Sorgulatma ve Sosyal Hizmet/Çalışma

17. Hele çocuğun yalan söylemediği gerçeği ile yola çıkılan ve tanık/mağdur çocuk için aracılık sonucu böyle bir ifade alma işlevinde yer alma tartışmaya da açıktır. Örneğin bir güven ilişki sonrası karşı veya yanıtma soru sorarak görüşmenin ve bilginin yönünü bile değiştirmek bu uygulama da görüldüğü kadarı ile mümkündür. Savcı açısından maddi gerçeği bulma durumu ve "tanık" özelliği açısından böyle bir aracılık ile sorgulamada/doğrulattırmaya yönelik; olay ile ilgili olan veya olmayan sorular ve yanıtların aranması, karşıt veya şok sorular ve de olay ile ilgi odak sorular ve yanıtların doğrudan olmadan böyle bir aracılık ile maddi bir gerçeğe katkı/bilgi'si de istenmektedir. Eğitim programı da aslında bu yöndedir. Ancak bu ifade alma bağlamında söz konusu olan bu "bilgi/delil" ve savunma bağlamında "şüphe" aynı zamanda kovuşturma sürecinin de tekrarlaması bir engel değildir.. Adli tıp açısından da ek bir süreç adil bir yargılama açısından hala söz konusudur. Bu yöndeki hukuki uygunluk ise ek olarak bu aranmayı da bu açıdan zorunlu kılmaktadır. Aslında yetişkinler ile ilgili bir "irade" ye dayalı bir açıklama söz konusu iken ve 18 yaşına kadar tanık dahil çocuklar açısından bu "irade"nin ayrıca ve özellikle ele alınması da ayrıca gerekmektedir. Bu "irade" yaş özellikleri dahil aynı zamanda ebeveyn sorumluluğu ve vasi gibi kurumsal yapıların ile birlikte kamusal koruma boyutu da gözetme dahil adil bir yargılama boyutu bu açıdan gerekmektedir.

18. Sosyal hizmet/çalışma alanında sınırlı sayıda bazı çalışmalar da bilindiği gibi söz konusudur. Bebeklerin tetkik ve tanıklık açısından söz konusu olduğu bir ABD modelinin Türkiye'deki ÇİM uygulanmasına uyarlanması da bir nedendir. ABD de söz konusu olan sosyal hizmet ile ilgili sistem ve bilgi açısından bu bilgi ve çalışmalar ayrıca değerlendirilebilir .(7) Bunların arasında yer alan "İstismar edilmiş çocukla konuşma" başlıklı bu çalışmada aranılan özellikler arasında özellikle "*Çocuklar ile mülakat yapmayın*" uyarısı da oldukça önemlidir."*Sizin çocuğunuzla konuşmanızda ki amaç Çocuk Koruma servisini veya süpervizörünüzü arayıp rapor etmek için yeterli bilgiye sahip olmaktır. İhtiyaç olan bilgiye sahip olduğunuzda tartışmayı sonlandırmalısınız. İstismarın olduğunu doğrulamaya (çocuğun istismara maruz kaldığından emin olmaya) çalışmayın.*" şeklinde bir bilgi de öne çıkmaktadır. Görüleceği gibi tanık/mağdur açısından maddi gerçeğe ulaşma ile ilgili bir görev ve sorumluluk söz konusu değildir. Diğer çalışmada ise mesleksi /uzmanlık açıdan bir tanıklık ve bu konuda ki önem yansımaktadır. Bir mahkemede söz konusu olan mesleksi bir taraf ve yanında olma boyutu önemli kısıtlamalar ve bu sorumluluğu gözetme bu bilgede yer almaktadır.

19. Sosyal Hizmet Uzmanı/Sosyal Çalışmacı gibi mesleksi bu bilgiler ve haberde yer alan bu bilgiler birlikte ele alındığında ise mesleksi ve bilim açısından önemli bir tartışma nedendir. ABD deki uyarılama ve eğitim program bağlamında mesleğin dışında tıp dahil benzer bir yetki öne çıkarken sağlığında ötesinde çocuklara yönelik bir sorgulama/doğrulattırma ve aracılık aynı zamanda bir yalan makinasına benzer bir işleve de dönüşebilmektedir. Hatta bu yalan makinanın bile ötesi özellik kazandırılmaktadır. Çünkü ABD de FBI ve CIA gibi sorgulama aracında ancak çalışanlara yönelik bir uygulama ve araç söz konusudur. Ancak hukuksal dahil çeşitli tartışmalara rağmen hukuksal/yargısal uygulamalar açısından bir uygunluk ise hala mümkün değildir (8) Kıta Avrupasında ise yalan makinası gibi böyle bir aracı hiç bir şekilde tartışmak bile mümkün değildir. Bu boyut ele alındığında, savcılık bağlamında adli polis gibi güvenlik dışında adli bir görev Türkiye de hala söz konusu değildir. Olmaması ise aslında temel bir sorundur. Söz konusu olan adli polis gibi bir yapılanmada ise bilgi alma polis veya bu yapıda yer alan bir psikologun yardım ve desteği ile mümkündür. Ayrıca bu yönde bir bilgi alma da sesli kayıt ve gözetimde uzun zamandır söz konusudur. Teknoloji ile artık görüntülü kayıta birlikte gerçekleşmektedir. Dolayısı ile savcı ve ifade alma konusunda çocuk dahil yetkili polis bu soruşturma

kapsamında ve gözetme açısından yer almaktadır.. Savcılık ve bu birliktelik bağlamında da sesli ve görüntülü kayıt bu sürecin ve niteliğinin de bir yansımasıdır. Sonucu belirlemek içinde temel bir araçtır. Bir aracılık değil görevin bir parçası ve de bir birliktelik söz konusudur.

20.Özellikle Kıta Avrupa'sında adli polis ve bir uygunluk soruşturma açısından savcı ile birlikte ele alınırken çocukların kurumsal açıdan korunması ve taraf bağlamında sosyal çalışmacıların gözlem ve müdahale açısından dışardan dahil olmasıda bir zorunluluktur. Mağdur/tanık açısından kurumsal bir katılım aynı zamanda bir raporlamanın ve kamusal bir müdahalenin de bir parçasıdır. (9) Sağlık dahil bu yönde ve tarafsız /bağımsızlık açısından ihtiyaç duyulan bir uzmanlığıda içeren bir yetkinin savcıya devri de mümkün olmayıp aracılık gibi bir araç olarak kullanılması hem hukuken mümkün değildir. Hemde teknik uygulamayı düşünmek bile mümkün değildir. Psikiyatrik veya gözlem açısından söz konusu olan bir kurumsal yapıda aynalı oda sistemi ile bir gözlem yapmak değerlendirmekte zaman zaman bir araca dahil olabilmektedir. Aslında sosyal hizmet/çalışma açısından kamusal bir bilgi savcının yetkilerini de bu açıdan daraltabildiği gibi uzmanlık bilgisi de bu açıdan daha fazla öne çıkmaktadır. Dokuz yaşındaki bir çocuğun gözlenmesi yerine "ifade" alma gibi bir cürette bulunması ortadan kalmakta olup soruşturma sürecinde bir kalite ve uygunluk aslında daha fazla öne çıkabilmektedir..

21. Sağlık Bakanlığınca öngörülen bu eğitim programı ile de görüldüğü gibi tanık/mağdur çocuğa yönelik yapılan sorgulamanın/doğrultmanın gözlem, mesleki bilgi ve beceriye dayalı bir yetkinlik ve araç şeklinde öne çıkmaktadır. Bir aracılığa yönelik kişisel bir yetkinliği de içeren 256 saatlik bir eğitimde böylece mümkündür. İnsanın heyecanlanması bağlamında fiziksel tepkilerin tespit ve değerlendirme bağlamında söz konusu olan bir yalan makinası özelliğinin adli görüşmeciyeye yüklendiği de görülmektedir. Sağlık ile ilgili aranan bir iyileştirmenin ötesinde bir özellik sağlık açısından ek olarak kazandırılmıştır. Aracılık için gözlem ve yetkinlik böylece mümkün kılınırken ABD den uyarlanan model ve söz konusu bu eğitim programı ile de aynı zamanda tıp dahil bilim üstü bir başarı örneği (!) ortaya çıkmaktadır. Bu yetkinliğin benzer rol ve işlevin bu şekilde öne çıkabilmesi nedeni ile de sağlık dahil adli bir süreç ve hukuksal, bilim ve teknik açıdan bu durumun/aracın ayrıca ve ek olarak ele alınması gerektirmektedir.

Sosyal hizmet/çalışma ve mesleki boyut

22. Özellikle bir güven ilişkisi ve bir doğrultma amacıyla ve/veya yapılan bir yönlendirme ile de karşı bir soru sorma becerisi sonucu alınan yanıtlar dahil bir ifade tutanağına dönüşen bir araç ve aracılık aslında sosyal hizmet/çalışma mesleği açısından sosyal hizmet uzmanının/sosyal çalışmacının mesleki bir uzlaşmaya yaşamasına da ayrıca neden olabilmektedir. Maddi gerçeği ortaya çıkarılma konusunda ek bir sorumluluk mazeret açısından da ortadan kaldırmaz. Güven yerine mesleğin dışında bu şekilde bir doğrultma/sorgulama/aracılık bu nedenden dolayı kurumsal dahil ek bir istismara rahatlıkla neden olabilmektedir. Savcı, kendi mesleği sorumluluğu ve hukuka uygun olarak benzer bir soruyu rahatlıkla sorabilir. Bilgi, beceri ve liyakatta bu kapsamdadır. Buna görevi gereği poliste dahildir. Adli bir süreçte maddi gerçeği ortaya çıkarma ve iddiayı ispat etme yükümlülüğü için somut bir bilgiye fiziksel ve ruhsal işkence ve ikna dışında yanıtta alabilir. Sadece hukuka, bilgiye uygunluk ve gözetim ile olmalıdır. Savcılık açısından bir beceri ve liyakat ise kişiye ve Adalet Bakanlığı ile ilgilidir. Bu açıdan bakıldığında adli görüşmeyi yapan bir psikolog mental/ruhsal açıdan karar verirse ve yarar görürse tartışmalı da olsa soruya dahil olabilir. Ama gene yalan makinası gibi bir araç ve aracılık olmamalıdır. Buna

tıpta dahildir. Ancak kısıtlama dışında anne ve babası izin vermeden bir paylaşım da ek tartışmalara neden olabilir. Sosyal iyileştirme bağlamında ve taraf olma özelliği açısından savunuculuk boyutunu da içeren bir sosyal hizmette özellikle dürüstlük ilkesi açısından bir yanılma hatta şok bir karşı soru ek bir hukuksal soruna neden olabilmektedir. Tutanak bu açıdan ayrı bir özelliktedir. Bilindiği gibi bazen bu tip araçlar (ki buna Sosyal İnceleme Raporu da dahil olup meslek dışı diğer alandaki raporlar/tespitler) aynen bıçak gibidir. Salata veya meyve kesmek gibi bir araç olabilirken bu "araç" aynı zamanda kasıtlı ve/ veya kasıtsız bir cinayet aracına dönüşebilir.

23. Aslında idari dahil hukuk açısından bir sorumluluk ve uygunlukta aranmaktadır. Savcı'da aslında çocuk açısından bu kapsamdadır. Bir konuyu bilmemek, eksiklik, yanlışlık sorumsuzluğu da ortadan kaldır(a)maz. Mesleğin dışında ek bir görev ve sorumluluk açısından bir talimat ise aynı zamanda mazerette ol(a)maz. Bu yüzden böyle bir mesleki görev ve sorumluluğun "adli görüşmeci" bağlamında böylece yer alması sonucu, savcı veya yargıç açısından yüz yüze görüşmek yerine bir yalan makinası veya aracılık gibi benzer bir işleve dönüşme görüldüğü kadarı ile daha fazla öne çıkabilmektedir. Aynı zamanda bir güven, rahatlama ve bir endişenin ortadan kaldırılmasından ve bir davranışa yöneltmeden sonra (medikal ve farmakoloji dışında mental/kişisel/ruhsal araç) ek olarak ve/veya savcı/hakim tarafından verilen ek bir soru ve yönlendirme ile yeni bir bilgiye ulaşılması/araç olması başta mesleki açıdan vade hukuka uygunluk açısından da ayrı ve önemli bir değerlendirmeyi bu açıdan zorunlu kılmaktadır. İfade alma konusunda mağdur/tanık çocuk açısından çocuk psikolojisi ve anlama becerisi konusunda bir savcı tarafından ek sahip olunmaması ve bu ihtiyacın çocuk psikiyatrisi,psikolog açısından giderilmesi gereken benzer bir ek yetkinliğin de bu eğitim programı ile mümkün kılınması sosyal hizmet mesleği açısından ek bir yetki aşımına da neden olabilmektedir. Sosyal İnceleme Raporu gibi bir yetki ve görevin psikolog, sosyolog, PDR gibi mesleki benzer bir yetki ve görev tüm meslekler açısından bir mazereti oluştur(a)maz. Etiğin ve ayıbın ötesinde hukuk,bilim ve tekniğin birlikte ve ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. Ama asıl önemlisi adli görüşmeci gibi bir görev ve yetkinin yasal düzenlemeler arasında hala aranılmış olmaması önemli bir temel sorun olarak hala devam etmektedir.

Nihat Tarımeri

Sosyal Hizmet Uzmanı

(*) Zürih (eski) Gençlik Savcılığı Sosyal Hizmet Uzmanı

Ekler :

1. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121004-5.htm>

2. <http://ctcs-mucadele.net/cocuk-izlem-merkezleri-video.html>

3. <http://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/4048,cocukla-adli-gorusmecisi-sert-egitim-programi-stdpdf.pdf>

4. <http://www.ankarabaru.org.tr/siteler/ankarabaru/hgdmakale/2013-2/23.pdf>

<http://web.e-baro.web.tr/uploads/61/2015/cim%20tr.pdf>

5. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss442.pdf>

6. <http://www.kentyasam.com/cim-istismara-ugrayan-cocuklarin-yaninda-yhbrdy-3960.html>

7. <http://sosyalhizmetuzmanlari.com/Icerik/Makale/2189>

<http://www.psikososyalhizmet.com/3/25.htm>

8

https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=f5pkWbflDa_i8AfYsKuwCA&gws_rd=ssl#q=yalan+makinas%C4%B1+delil+ABD&start=10&spf=1499765460855

9. <http://sosyalhizmetuzmanlari.com/Icerik/Makale/2180>